

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM

Broj: 01-011-1693/03.

Sarajevo, 27. novembra 2003.

Z A P I S N I K

24. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine,
održane 27. novembra 2003. godine

Sjednica je počela u 9,20 sati. Prisustvovalo je 37 poslanika. Odsustvo je opravdao Mirsad Ćeman. Bez najave su odsustvovali Fatima Leho, Zlatko Lagumdžija, Zoran Spasojević i Munib Jusufović (najavio zakašnjenje, ali nije došao do kraja sjednice). Poslanici SDS-a i Jelina Đurković, poslanik PDP-a, nisu prisustvovali dijelu sjednice kad se raspravljalo o Prijedlogu zakona o odbrani.

Iz Vijeća ministara sjednici su prisustvovali ministri Safet Halilović i Bariša Čolak, te zamjenici ministara Ivica Marinović i Zoran Tešanović; predstavnici Stalnog vojnog komiteta Stjepan Pocrnja, Enes Bećirbašić i Savo Sokanović.

Iz međunarodnih organizacija sjednicu su pratili: Marseli Fraser i Maja Ribar – OHR, James R. Locher i M. Johnson – u ime Komisije za reformu odbrane; Snežana Golijanin – SFOR; Aleksandar Vuković – OSCE; Jelena Despot EUPM; Danijela Dabić – NDI; Mirsad Žiga - Američka ambasada; Bogdan Nikolae – Rumunska ambasada, te Ivica Čavar – Centar civilnih inicijativa.

Predsjedavajući Nikola Špirić upoznao je poslanike da je prije početka sjednice održana sjednica Kolegija u proširenom sastavu i da je Prošireni kolegij prihvatio prijedlog da se predloženi dnevni red dopuni tako da se kao 4. tačka uvrsti imenovanje ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine.

Muhamed Moranjkić prigovorio je što je sjednica sazvana na najviši praznik građana islamske vjeroispovijesti – Bajram. Što se tiče prijedloga za dopunu dnevnog reda, rekao je da za njegov klub nisu prihvatljivi principi na kojima je zasnovna ova tačka i da oni prihvataju da se ona uvrsti u dnevni red, ali da će biti uzdržani prilikom glasanja o predloženim kandidatima.

Momčilo Novaković, u ime Kluba SDS-a, predložio je da se 1. tačka – Prijedlog zakona o odbrani – skine s dnevnog reda ove sjednice i za to naveo dva razloga: prvo, što postoji razlika u tekstovima koji su u proceduri – što treba da razjasni Vijeće ministara kao prethodno pitanje i, drugo, što Narodna skupština RS tek sutra razmatra amandmane na Ustav Republike Srpske. Ove razloge opširno je obrazložio.

Jelina Đurković pridružila se prijedlogu Momčila Novakovića i razlozima koje je iznio, pa kazala da će, ako ova tačka ipak ostane u dnevnom redu, taj dio sjednice napustiti.

U vezi s prijedlogom za skidanje 1. tačke dalje su diskutirali: Beriz Belkić, Miloš Jovanović, Sead Avdić, Ljiljana Milićević, Šefik Džaferović, Nikola Špirić, Momčilo Novaković, Jelina Đurković, Milorad Živković, Elmir Jahić, Muhamed Moranjkić i Seada Palavrić.

Poslije ovih diskusija, predsjedavajući je dao pauzu koju je ranije, u ime Kluba SDS -a, tražio Momčilo Novaković.

Poslije pauze, **Momčilo Novaković** rekao je da je Klub SDS-a u pauzi želio da nađe odgovarajuća rješenja u međusobnim razgovorima i razgovorima između pojedinih klubova i poslanika, te da je pozicija u kojoj su bili na početka ostala ista. Dalje je, između ostalog, rekao da su kao Klub spremni da uđu u rizik da budu jedina srpska stranka koja će glasati za Zakon o odbrani, ali nisu naišli na razumijevanje da se rasprava o zakonu odgodi i održi nakon sjednice Narodne skupštine. Naglasio je da Klub SDS-a ostaje na raspolaganju za usvajanje zakona od sutra u 14,00 sati - nakon rasprave o ustavnim amandmanima u Narodnoj skupštini RS.

Jelina Đurković kazala je da će za vrijeme rasprave o Prijedlogu zakona o odbrani napustiti sjednicu i izrazila žaljenje što je sjednica Doma sazvana dan prije sjednice Narodne skupštine. Naglasila je da PDP zakon podržava, ali da na ovaj način nije spremna učestvovati u izglasavanju.

Poslije ovih obavještenja, Jelina Đurković i Momčilo Novaković napustili su sjednicu, a drugi poslanici SDS-a nisu ni ulazili u salu poslije pauze.

Dalje su povodom ovog pitanja diskutirali Nijaz Duraković i Nikola Špirić.

Nijaz Duraković protestovao je u svojoj diskusiji zbog ponašanja poslanika SDS-a i PDP-a. Zapitao je zašto ovaj parlament treba uopće čekati “nekakvu tamo skupštinu – jesu li poslanici SDS-a položili zakletvu ovom parlamentu ili Kalinićevom parlamentu i šta je prvo – ili Parlament BiH ili je parlament entiteta, te otkud ta obaveza, pogotovo kad smo konstatare da je ova tačka poslovnički obavezna. Ja, naravno, podržavam Poslovnik i od početka sam bio za to da se krene direktno u raspravu, a ne da dozvolimo ovakvu farsu od ovog parlamenta, rekao je, između ostalog, Nijaz Duraković.

Nikola Špirić, između ostalog, rekao je da, ako je javnosti BiH uporno bila servirana priča da se došlo do mukotrnog kompromisa, i ako neko danas kaže da to nije taj kompromis, da je to tek sutra – onda se to zove licemjerstvo. Ja pripadam onoj političkoj partiji koja želi da razgovara o reformama i da usvaja reformske zakone, ali se mora znati šta ovo danas znači za državni parlament i šta znači za javnost BiH, kojoj se iz dana u dan govori da postoji parlamentarna većina na reformskim zakonima.

Dalje je predsjedavajući Špirić iznio svoj stav da sjednica može trajati i zamolio da se raspravlja o amandmanima i da se, izlazeći jedni drugima u susret, ne mijenjajući suštinu, dođe do zakona. Naglasio je da Klub SNSD-a odustaje od svih svojih amandmana, izuzev jednog, kojim se predlaže profesionalna vojska a da nema regrutacije, te ako se usvoji taj amandman, oni će glasati za Zakon. Potom je konstatirao da 24. sjednica Doma ima sljedeći

D N E V N I R E D

1. Prijedlog zakona o odbrani BiH (drugo čitanje),
2. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vijeću ministara BiH (prvo čitanje),
3. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave BiH (prvo čitanje)
4. Imenovanje ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine.

Ad – 1: Prijedlog zakona o odbrani BiH (drugo čitanje)

Predsjedavajući Doma konstatirao je da su amandmane na Prijedlog zakona u plenarnoj fazi podnijeli: Momčilo Novaković – jedan amandman na amandman Komisije, Tihomir Gligorić, Klub poslanika SNSD-a, Martin Raguž i Momčilo Novaković – druge amandamne pozivom na član 94. tačka 3-a).

Muhamed Moranjkić intervenirao je rekavši da je i on podnio amandmane.

Predsjedavajući Špirić odgovorio je da je Muhamed Moranjkić imao amandmane u komisijskoj fazi koji nisu prihvaćeni, a da ih poslije nije ponovo podnio. Ljiljana Milićević podnijela je 12 amandmana, ali oni nisu podneseni blagovremeno, rekao je u uvodu predsjedavajući Špirić.

Moranjkić je ustvrdio da je on podnio amandmane prije sjednice Komisije pozivom na član 94. stav 2. i da je rekao sekretaru Doma da, “ako imaju neke nedoumice, pa ako njegove amandmane u Komisiji neko preskoči, da oni idu na Dom”.

Sekretar Doma **Branka Todorović** pojasnila je poslovničku odredbu u vezi s podnošenjem amandmana i naglasila da amandmani M. Moranjkića nose datum 18.11., a Izvještaj Komisije 19.11., te da sporni amandmani nisu obnovljeni da bi se branili u plenarnoj fazi.

Poslije ovih razjašnjavanja predsjedavajući Špirić otvorio je raspravu o amandmanima i o Prijedlogu zakona o odbrani u drugom čitanju.

Tihomir Gligorić u svojoj raspravi na početku je kritizirao poslanike SDS-a što su napustili sjednicu. U vezi s tim, između ostalog, rekao je da su mnogi u javnosti izlazili sa mišljenjima da su mnogo toga uradili, hvalili se dobro urađenim poslom, pa danas ovaj manevar iznenađuje. Trebali su ostati do kraja u ovoj priči i izjasniti se, u krajnjem, i negativno.

Obrazlažući amandmane, Tihomir Gligorić rekao je da bi bilo korektno prihvatiti njegov amandman na član 2. Prijedloga zakona, gdje se govori da je Vojska Federacije formirana na osnovu zakona iz 1996., a za Vojsku RS nije rečeno kako je nastala, pa nekim tumačenjima može da se kaže da je nastala ilegalno. Svoj drugi amandman na član 47. opširno je obrazložio, stavljajući, pored ostalog, naglasak i na finansijska sredstava koja se troše za regrutni sastav Oružanih snaga, rekavši da bi bilo bolje da se iskoriste za razvoj privrede i otvaranje novih radnih mjesta.

Nikola Kragulj rekao je da njegov klub ne obavezuje tekst koji je usaglasila skupštinska većina, ali da oni, pod određenim uslovima, ukoliko se prihvate određeni amandmani, žele aktivno učestvovati i podržati Zakon. Od 15 amandmana koje su podnijeli, svega 5 je za njih suština od kojih ne bi odustali da bi podržali zakon, a to su amandmani 7., 9., 10., 11. i 12. Oni su za princip potpuno jasne nadležnosti, racionalnosti i onih rješenja koja će u narednom periodu brže doprinositi uspostavljanju povjerenja na cijelom prostoru BiH, a koja će biti daleko jeftinija nego što je predviđeno ovim zakonskim projektom, rekao je, između ostalog, predsjedavajući Kluba SNSD-a Nikola Kragulj.

Seada Palavrić obavijestila je Dom da je Klub SDA spreman podržati Zakon o odbrani u tekstu kako ga je predložila Ustavno-pravna komisija i da su spremni prihvatiti amandmane Momčila Novakovića na član 12. i 14.

Šefik Džaferović podržao je stav koji je, u ime Kluba SDA, iznijela Seada Palavrić. U vezi s amandmanom kojim se predlaže ukidanje regrutacije, ponovio je svoj stav koji je iznio na Ustavno-pravnoj komisiji, kada je kazao da postoji Aneks I-b.

Dejtonskog mirovnog sporazuma koji govori o ravnoteži vojnih efektivna u regionu i da ukidanje regrutnog roka vodi postepenoj demilitarizaciji BiH. Demilitarizacija BiH, bez demilitarizacije regiona, nije prihvatljiva ni za mene ni za SDA, rekao je, između ostalog, Šefik Džaferović.

Beriz Belkić rekao je da će Klub Stranke za BiH također podržati zakon onako kako ga je usvojila nadležna komisija. Što se tiče amandmana Momčila Novakovića, vezano za različite verzije teksta, rekao je da je to za njega tehničko pitanje i da je očekivao da će neko, u ime predlagača zakona, izaći za govornicu i objasniti o čemu se radi.

Jozo Križanović obavijestio je Dom da će Klub SDP-a podržati Prijedlog zakona, polazeći od toga da je ovo ipak značajan korak u reformi odbrane, iako su ranije iznijeli stav da nisu zadovoljni ni širinom ni dubinom ovih reformi.

Milorad Živković predložio je da se da još vremena da se amandmani usaglase, s obzirom da su stavovi dijamteralno suprotni, a da se sjednica sazove što prije – može i u ponedjeljak.

Nikola Špirić založio se za usvajanje amandmana Kluba SNSD-a vezano za regrutaciju. Pored ostalog, rekao je da misli da se regrutacijom ne postiže ravnoteža u regionu – o čemu su kolege govorili – i da se poštuje princip 8.000 plus 4.000 profesionalaca. To znači da profesionalci idu u oružane snage i da budu stub unutrašnje i vanjske sigurnosti, rekao je Nikola Špirić. U ime Kluba SNSD-a, predložio je pauzu da predsjedavajući klubova sjednu i vide postoji li mogućnost da se napravi pomak jednih ka drugima kako bi se usvojio zakon.

Seada Palavrić odgovorila je da je Klub SDA analizirao amandmane i da nema potrebe da ide na sastanak predsjedavajućih klubova.

Predsjedavajući Špirić dao je pauzu i pozvao predsjedavajuće klubova na sastanak.

Poslije pauze, predsjedavajući Špirić obavijestio je Dom da je u pauzi održan sastanak predsjedavajućih klubova i da se razgovaralo o amandmanima i o tome da je Klub SNSD-a spreman povući sve svoje amandmane, osim amandmana kojim se predlaže ukidanje regrutacije i uvođenje profesionalnog i rezervnog sastava Oružanih snaga, a da se odredi prelazni rok od 2 godine dok se ne stvori profesionalni vojni sastav. Rekao je da ovo nije naišlo na odobravanje, ali da je bilo predominantno raspoloženje da se prihvati, izuzev stava Kluba SDA. Naglasio je da će Klub SNSD-a podržati Zakon ako se usvoji ovaj amandman, što nije u koliziji s NATO standardima.

Seada Palavrić kazala je da SDA takav amandman ne može prihvatiti i da su spremni o tome raspravljati kad budemo imali jedinstvenu vojsku i kad budu ispunjeni svi uslovi za NATO.

Sead Avdić je rekao da želi ukazati na metodološku činjenicu koja je zaobiđena na ovom zasjedanju, te pozvao predstavnike Vojnog komiteta da kažu kako se došlo do ovog zakona i da li se nešto može mijenjati. Bilo bi nužno čuti ove ljude koji su ključni subjekti u kreiranju teksta ovog zakona, rekao je, između ostalog, Sead Avdić.

Predsjedavajući Špirić odgovorio je, između ostalog, da nema ništa protiv da ljudi koji su pravili zakon dobiju riječ ako to zatraže, ali svi mi znamo kako se došlo do kompromisa i zakona i mi se pitamo hoćemo li mijenjati ili ne i hoćemo li približavati stavove ili nećemo. Zatim je dao riječ predstavniku Stalnog vojnog komiteta, koji se tek tada javio.

Enes Bećirbašić, predstavnik Stalnog vojnog komiteta, u svojoj raspravi u vezi s razlikom u verzijama zakona, rekao je da vjeruje da je tehnička greška u pogledu razlike u srpskoj verziji i da su u nekoj prethodnoj varijanti u članu 8. imali produženu rečenicu, što je tokom kasnijeg rada Komisije izbrisano jer se smatralo suvišnim.

U vezi s pitanjem regrutacije, Bećirbašić je, između ostalog, rekao da je i u toku rada na zakonu bilo različitih prijedloga, ali je kompromisom dogovoreno rješenje da se ne ide na ukidanje regrutacije, da oružane snage budu sastavljene od profesionalnog, regrutnog i rezervnog sastava, s tim što postoji preporuka da se regrutni kontingent smanji za 50%. Druga preporuka, koja će u entitetskim zakonima ući kao obaveza, jeste da se vojni rok smanji sa 6 na 4 mjeseca, rekao je, između ostalog, Enes Bećirbašić i zamolio da se sada ne otvara paket koji su oni ponudili, jer je ovakav podržan i od strane Brisela, i od strane svih relevantnih političkih lidera i stranaka koje su imale svoje predstavnike u Komisiji.

Mladen Potočnik predložio je da Dom usvoji zakon kako je usaglašen, a kasnije da se napravi analiza i ide s eventualnim izmjenama.

Vinko Zorić obavijestio je Dom da će Klub poslanika HDZ-Demokrišćani podržati Zakon o odbrani kako ga je usvojila Ustavno-pravna komisija. Rekao je da bi oni mogli prihvatiti i amandman o kojem je govorio Nikola Špirić, s prijelaznim rokom kako se dogovore ostali u Domu, ali to nije uslov.

Dalje su kratko diskutirali Beriz Belkić, Ibrahim Đedović, Milorad Živković i Martin Raguž. Nakon rasprave, predsjedavajući je na glasanje dao amandmane koji su u proceduri.

Prvo se Dom izjasnio o amandmanima Kluba SNSD-a od 1. do 16. Ni jedan amandman nije dobio većinu glasova.

Uslijedilo je glasanje o dva amandmana Tihomira Gligorića, koji također nisu dobili većinu.

Martin Raguž povukao je svoja dva amandmana.

Dalje je predsjedavajući na glasanje dao amandman Momčila Novakovića na amandman Komisije na član 14. Zakona. Ni ovaj amandman nije usvojen.

Na kraju, Dom se izjasnio o amandmanima M. Novakovića, koje je podnio pozivom na član 94. tačka 3-a) Poslovnika.

Amandman broj 1. nije usvojen.

Za amandman broj 2. od 32 prisutna glasalo je 14 poslanika, protiv je glasalo 13, uzdržao se 1. Po entitetima, iz Federacije BiH za je glasalo 13, iz Republike Srpske 4. Kako nije bilo entitetske većine, odmah je provedeno usaglašavanje u Komisiji Kolegija.

Predsjedavajući je obavijestio da je u Kolegiju postignuta saglasnost i da je amandman broj 2. usvojen.

Za amandman broj 3. glasalo je 15, protiv 13, uzdržala se 3 poslanika. Po entitetima – iz Federacije BiH za je glasalo 11, iz Republike Srpske 5.

Predsjedavajući je konstatirao da je i amandman broj 3. usvojen. Zatim je na glasanje dao Prijedlog zakona o odbrani BiH.

Od 32 prisutna, za je glasalo 26, protiv 6 poslanika.

Po entitetima, iz Federacije za je glasalo 25, iz Republike Srpske 1. Prema tome, Prijedlog zakona nije dobio entitetsku većinu.

Šefik Džaferović zatražio je da se i o Prijedlogu zakona odmah provede usaglašavanje. Međutim, predsjedavajući Nikola Špirić nije se saglasio, rekavši da zakon ima veću težinu, te da će se usaglašavanje završiti u roku predviđenom Poslovnikom.

U vezi s pitanjem usaglašavanja, u raspravi su učestvovali Šefik Džaferović, Nikola Špirić, Seada Palavrić, Petar Kunić, Nijaz Duraković, Tihomir Gligorić, Hasan Muratović, Milorad Živković, Vinko Zorić, Izet Hadžić i Jozo Križanović. Poslije ovih diskusija, predsjedavajući je dao pauzu kako bi se pokušala postići saglasnost. Poslije pauze obavijestio je Dom da se nije postigla saglasnost i da će Kolegij iskoristiti poslovničku mogućnost u roku od naredna tri dana.

Ovim je realiziran rad po 1. tački dnevnog reda.

Ad – 2: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vijeću ministara BiH
(prvo čitanje)

Tihomir Gligorić predložio je da se odgodi rasprava o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vijeću ministara, s obzirom da nije usvojen Zakon o odbrani, a izmjene ovog zakona proističu iz Zakona o odbrani.

Hasan Muratović usprotivio se prijedlogu Gligorića, rekavši da se ovaj zakonski prijedlog razmatra danas u prvom čitanju i zatražio da se poštuje usvojeni dnevni red da ne bi gubili vrijeme.

Kako više nije bilo prijavljenih diskutanata, predsjedavajući je Prijedlog zakona dao na glasanje.

Od 31 prisutnog, za je glasalo 27, uzdržala su se 3 poslanika.

Predsjedavajući je konstatirao da je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vijeću ministara usvojen u prvom čitanju.

Ad – 3: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ministarstvima
i drugim organima uprave BiH (prvo čitanje)

Nikola Špirić je u svojoj diskusiji rekao da se radi o zakonskom projektu, koji čini paket zakona vezano za reformu odbrane, pa je skrenuo pažnju samo na finansijska sredstva gdje se kaže samo da su za provođenje ovog zakona potrebna dodatna finansijska sredstva. Naglasio je da je neophodno da predlagač kaže kolika su to finansijska sredstva potrebna i odakle će se osigurati, te da on zbog toga neće glasati za ovaj zakonski prijedlog u prvom čitanju.

Seada Palavrić kazala je da može razumjeti primjedb u Špirića, ali da ga želi podsjetiti na Prijedlog zakona o restituciji koji je on predložio, u kojem također nije mogao izraziti u novčanim sredstvima koliko će koštati provođenje tog zakona. Zapitala je hoćemo li se jednako ponašati i kada bude taj zakon na dnevnom redu, te naglasila da argument koji je Špirić iznio nije razlog da se predloženi zakon ne usvoji.

Poslije ove rasprave, Dom je usvojio Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave u prvom čitanju. Za Prijedlog zakona glasalo je 28, protiv 5, uzdržao se 1 poslanik.

Ad – 4: Imenovanje ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine

Beriz Belkić obavijestio je Dom da Klub poslanika Stranke za BiH neće podržati prijedlog Predsjedništva BiH iz više razloga, od kojih je naveo dva osnovna, a to su: Zakon o ombudsmenu i sama priroda posla apsolutno podrazumijeva ličnosti bez političkog angažmana, a sva tri predložena kandidata su ljudi za koje dobro znamo da su politički bili angažirani ili jesu i sada. Osim toga, neki od kandidata, konkretno gđa

Savić, u svom dosadašnjem radu u nekim relacijama pokazala je da joj nije baš stalo do osnovnih ljudskih prava, glasajući protiv konstitutivnosti naroda u BiH, rekao je , između ostalog, Beriz Belkić.

Nijaz Duraković je također rekao da je prijedlog došao iz Predsjedništva, što je za njega sramna činjenica, jer oni dobro znaju da je u zakonu izričito navedeno da sudije moraju biti apsolutno nepristrasni i ne smiju biti stranački angažirani. Iznio je primjer da je Mariofil Ljubić u rukovodstvu HDZ-a više od 10 godina.

Vinko Zorić replicirao je Nijazu Durakoviću rekavši da Mariofil Ljubić nije u vrhu Hrvatske demokratske zajednice.

Poslije ovih diskusija, Dom je usvojio prijedlog Predsjedništva BiH da se za ombudsmene za ljudska prava imenuju: Snežana Savić, Mariofil Ljubić i Safet Pašić.

Za imenovanje, od prisutnih 37, glasala su 23 poslanika, protiv je glasalo 10, uzdržala su se 4. Predsjedavajući je konstatirao da po Zakonu za imenovanje ombudsmena treba da glasaju dvije trećine prisutnih koji su glasali, a da se uzdržani ne broje.

Ovim je završena 24. sjednica Predstavničkog doma.

Sastavni dio Zapisnika je transkript sjednice.

Sjednica je završena u 16,30 sati.

S E K R E T A R
PREDSTAVNIČKOG DOMA
Branka Todorović

PREDSJEDAVAJUĆI
PREDSTAVNIČKOG DOMA
dr. Nikola Špirić